Handläggare
Marit Råbock
marit.rabock@bracke.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Medborgarförslag: Tydliggörande av politiskt ansvar att granska beslutsunderlag inom Vård- och socialutskottet

Stabens förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Motivering

Förslaget att tydliggöra roller och ansvar för ledamöter är bra, däremot bedöms det kunna hanteras genom informationslämnande, till exempel genom utbildning, i stället för en skriftlig rutin.

Sammanfattning av ärendet

Den 18 februari 2026 inkom ett medborgarförslag där förslagsställaren föreslår att kommunen skapar en rutin för att klargöra regler och ansvar för förtroendevalda inom vård- och socialutskottet, gällande individärenden. Förslagsställaren menar också att rutinen ska säkerställa ledamöters möjlighet till att ställa frågor och begära kompletteringar samt att bidra till att stödja ett rättssäkert beslutsfattande.

De regler som föreslås ska ingå i rutinen är redan gällande i alla politiska organ, det uppfattas inte som att det krävs någon ytterligare skriftlig rutin för vård- och socialutskottet. Däremot bör ledamöterna få kunskap i vad det innebär att vara förtroendevald, vilka regler de har att förhålla sig till och hur de kan agera i olika situationer. Individärenden på vård- och socialutskottet är extra integritetskänsliga då de innebär myndighetsutövning mot enskilda, vilket är viktigt att tydliggöra för berörda ledamöter.

Beskrivning av ärendet

Medborgarförslaget tar upp följande punkter med förklaring:

1. Införa tydlig rutin för politiskt ansvar

En tydlig och skriftligt fastställd rutin ska införas som klargör att förtroendevalda politiker har ett självständigt ansvar att ta del av, förstå och bedöma beslutsunderlag inför beslut inom barn- och familjeärenden.

2. Säkerställa möjlighet till frågor och kompletteringar

Rutinen ska säkerställa att politiker ges möjlighet att ställa frågor, begära förtydliganden och få kompletterande information när beslutsunderlag är otydliga eller ofullständiga.

3. Stödja rättssäkert beslutsfattande

Rutinen ska bidra till att beslutsfattandet präglas av saklighet, rättssäkerhet, respektfullt bemötande och professionellt förhållningssätt gentemot berörda parter.

Samtliga punkter i förslaget är i grunden bra, det är viktigt att de beslut som tas i politiska organ har bra, väl genomarbetade underlag så de förtroendevalda ska kunna ta så väl avvägda beslut som möjligt. Det gäller i samtliga politiska organ, oavsett ärende.

Förslaget menar att en rutin ska klargöra de förtroendevaldas ansvar att ta del av ärendeunderlag inför beslut, samt att den ska tydliggöra de förtroendevaldas rätt att ställa frågor eller begära kompletterande uppgifter.

Vård- och socialutskottet får sina handlingar minst 5 dagar i förväg, enligt utskottets instruktioner. De kan då i god tid sätta sig in i ärendena inför sammanträdet. I få fall behöver handläggare mer tid på sig att färdigställa sina underlag, då kommer underlagen ledamöterna tillhanda så snart det kan ordnas. Det ska ges förutsättningar för ledamöterna att sätta sig in i ärendena, och ordförande kontrollerar om samtliga ledamöter känner sig redo för beslut innan det tas.

För förtroendevalda ledamöter finns alltid möjligheten att på olika sätt kräva den information de anses behövas för att ta ett rättssäkert beslut, de kan begära kompletteringar, ställa frågor och även återremittera ärendet för vidare utredning om det inte anses tillräckligt väl berett.

Förslagets punkt tre, sakligt och rättssäkert beslutsfattande, ligger i ledamöternas ansvar. De ska ha tillräcklig kompetens inom sina områden för att kunna ta beslut. Det är tjänstepersonernas ansvar att vara experter inom sitt område, och att underlagen till ledamöterna är sakliga och korrekta, vilket styrker rättssäkerheten i beslutet. Ett respektfullt bemötande och professionellt förhållningssätt åligger både förtroendevalda och tjänstepersoner.

De förslag som förs fram är således redan gällande, en extra skriftlig rutin för vård- och socialutskottet anses därför inte nödvändig.

Det är dock, som förslagsställaren uttrycker, viktigt att tydliggöra det politiska ansvaret och hur det förhåller sig till tjänstepersoners roll. I ärenden som innebär myndighetsutövning är det extra viktigt att förstå konsekvenserna av de beslut som tas. Information om gällande regler bör därför lämnas återkommande för vård- och socialutskottets ledamöter.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet ger inga direkta ekonomiska konsekvenser. Om utbildning köps in är kostnaden uppskattningsvis mindre än 20 000 kronor.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet ger inga konsekvenser för barn och unga. Ledamöterna ska ha kunskap om de regler och lagar som berör de områden som det politiska organ de sitter i handhar, samt om de sammanträdestekniska möjligheter att påverka beslutet som de har tillgång till.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2026-10-19
Medborgarförslag: Tydliggörande av politiskt ansvar att granska beslutsunderlag inom Vård- och socialutskottet, 2026-02-18

Beslutet skickas till

Förslagsställare, inklusive tjänsteskrivelse

Marit Råbock
Nämndsekreterare

Camilla Samuelsson
Stabschef